Europos Parlamentas
2024-2029

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

2025/2095(INI)

3.6.2025

PRANEŠIMO PROJEKTAS

Naujos ES kovos su skurdu strategijos kūrimas
(2025/2095(INI))

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

Pranešėjas: João Oliveira

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 8

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

Naujos ES kovos su skurdu strategijos kūrimas
(2025/2095(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,

– atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį ir jo veiksmų planą, kuriame nustatyti 2030 m. tikslai ir pateikiama ES socialinių rodiklių suvestinė,

– atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 8 d. Porto deklaraciją, 2023 m. Porto socialiniame forume atnaujintus įsipareigojimus ir 2024 m. balandžio 16 d. La Hulpės deklaraciją,

– atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo mėn. Niujorke priimtos Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. darnaus vystymosi tikslus,

– atsižvelgdamas į 1989 m. lapkričio 20 d. Niujorke priimtą JT vaiko teisių konvenciją (JT VTK),

– atsižvelgdamas į 1966 m. gruodžio 16 d. Niujorke priimtą JT ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą,

– atsižvelgdamas į 1961 m. Turine priimtą Europos socialinę chartiją,

– atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 13 d. Niujorke priimtą JT neįgaliųjų teisių konvenciją,

– atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų rezoliuciją dėl vaiko teisių,

– atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrinčiųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros,

– atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 20 d. Komisijos rekomendaciją 2013/112/ES „Investicijos į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“,

– atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl kokybiškų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemų,

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl galimybės visiems turėti prieigą prie deramo būsto už prieinamą kainą,

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. vasario 10 d. rezoliuciją dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant dirbančiųjų skurdui,

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. balandžio 29 d. rezoliuciją dėl Europos vaiko garantijų sistemos,

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. lapkričio 21 d. rezoliuciją dėl nelygybės mažinimo ir vaikų bei jų šeimų socialinės įtraukties skatinimo krizės metu,

– atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Komisijos komunikatą dėl ES vaiko teisių strategijos,

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendaciją (ES) 2021/1004, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema,

– atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 7 d. Komisijos komunikatą dėl visapusiško požiūrio į psichikos sveikatą,

– atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“,

– atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 7 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Lygybės sąjunga. 2020–2030 m. ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginis planas“,

– atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija“,

– atsižvelgdamas į 2023 m. sausio 30 d. Tarybos rekomendaciją dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 17 d. Europos regionų komiteto nuomonės projektą dėl Europos Sąjungos kovos su skurdu strategijos,

– atsižvelgdamas į atitinkamus JT specialiojo pranešėjo ypač didelio skurdo ir žmogaus teisių klausimais pranešimus,

– atsižvelgdamas į 2025 m. Europos kovos su skurdu tinklo pranešimą „Skurdo panaikinimo link“ (angl. „Towards the Eradication of Poverty“),

– atsižvelgdamas į judėjimo „ATD Fourth World“ 2025 m. pranešimą „Nutiesti kelią ES kovos su skurdu strategijai“ (angl. „Paving the Way towards an EU Anti-Poverty Strategy!“),

– atsižvelgdamas į organizacijos „Social platform“ 2025 m. pranešimus „ES kovos su skurdu strategija“ (angl. „EU Anti-Poverty Strategy“) ir „Socialinės Europos daugiametė finansinė programa po 2027 m.“ (angl. „A post-2027 Multiannual Financial Framework for Social Europe“),

– atsižvelgdamas į 2022 m. organizacijos „Eurochild“ ataskaitą „(Ne)matomi vaikai. 2022 m. organizacijos „Eurochild“ ataskaita dėl nepasiturinčių vaikų visoje Europoje“ (angl. „(In)visible children - Eurochild 2022 report on children in need across Europe“),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A10-000/2025),

A. kadangi skurdas yra žmogaus ir tautų teisių pažeidimas ir kadangi norint jį panaikinti reikia teisingesnio turto paskirstymo ir politikos, užtikrinančios, kad politinės, ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės būtų nedalomos ir visuotinės;

Skurdo panaikinimui skirta strategija

1. ragina Europos Komisiją pateikti kovos su skurdu strategiją (toliau – strategija), į kurią įeitų šios gairės ir bendrieji tikslai:

   a) pripažinti, kad skurdas yra žmogaus ir tautų teisių pažeidimas;
   b) nustatyti tikslą skubiai – ne vėliau kaip 2035 m. – panaikinti skurdą;
   c) laikantis subsidiarumo principo tinkamai koordinuoti ES ir valstybių narių bei regionų veiksmus, kad būtų pasiektas šis tikslas;
   d) laikytis visapusiško ir integruoto požiūrio į kovos su skurdu politiką ir priemones ir nustatyti tikslą panaikinti skurdą kaip kompleksinį sektorių politikos kriterijų;
   e) užtikrinti tinkamą, veiksmingą ir skaidrų skurstančių žmonių dalyvavimą nustatant, įgyvendinant ir vertinant jiems skirtą politiką;

Teisingesnis turto paskirstymas

2. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad visiško užimtumo tikslas taptų ekonominės ir socialinės politikos orientyru;

3. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti politiką, kuria siekiama apsaugoti ir skatinti darbuotojų teises ir gerinti užimtumo kokybę, įskaitant stabilius darbo santykius, teisingą darbo užmokestį, deramas ir saugias darbo sąlygas ir galimybes naudotis socialine apsauga;

4. rekomenduoja Komisijai ir valstybėms narėms išnagrinėti galimybę sukurti kovos su skurdu priemonę visuotinai įgyvendinant teisę į darbą ir visiško užimtumo tikslą, daugiausia dėmesio skiriant kovai su nedarbu ir nepakankamu užimtumu;

5. ragina Komisiją pateikti iniciatyvą dėl pakankamų minimaliųjų pajamų, kuria būtų užtikrinta aktyvi socialinė įtrauktis ir integracija į darbo rinką ir prisidėta prie skurdo panaikinimo, kartu atsižvelgiant į valstybių narių kompetenciją, nacionalinius socialinės apsaugos sistemų ypatumus ir subsidiarumo principą;

Politinių, ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių nedalomumo ir visuotinumo užtikrinimas

6. ragina Komisiją ir valstybes nares kovoti su skurdu skatinant politiką, kuria užtikrinamas politinių, ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių nedalomumas ir visuotinumas;

7. ragina Komisiją ir valstybes nares gerokai padidinti viešąsias investicijas į politiką, kuria užtikrinamos visuotinės, nemokamos ir aukštos kokybės viešosios paslaugos, atsižvelgiant į jų indėlį siekiant nutraukti skurdo ciklą, be kita ko, tokiose srityse kaip švietimas, sveikatos priežiūra, socialinė apsauga, taip pat visuotinė prieiga prie deramo

būsto, vandens ir sanitarijos, energijos, transporto, kultūrinės ir laisvalaikio veiklos;

8. ragina Komisiją padėti valstybėms narėms skatinti tokią būsto politiką, kuria būtų užtikrinta visuotinė galimybė naudotis šia teise ir pagal kurią ypatingas dėmesys būtų skiriamas benamystei; ragina Komisiją parengti planą, kaip patenkinti visų ES šalių piliečių būsto poreikius, be kita ko, nustatyti papildomą specialų ES finansavimą, skirtą viešojo būsto fondų plėtrai ir perkvalifikavimui;

9. ragina Komisiją ir valstybes nares priimti veiksmingas priemones, skirtas vienodo užmokesčio už vienodą darbą principui įgyvendinti, ir kovoti su nelygybe ir diskriminacija darbe, ypač moterų;

10. ragina valstybes nares parengti politiką, kuria būtų stiprinamos motinystės, tėvystės ir tėvų teisės, skatinant darbo ir šeimos gyvenimo derinimą, sudarant palankesnes sąlygas moterims grįžti į darbą po nėštumo ir motinystės atostogų ir užtikrinant tinkamas sąlygas maitinimui krūtimi darbo vietoje;

11. ragina valstybes nares užtikrinti visuotinę prieigą prie viešų, prieinamų ir kokybiškų motinų, naujagimių ir pediatrinių sveikatos priežiūros paslaugų;

12. ragina valstybes nares stiprinti viešąsias, visuotines ir solidarumu grindžiamas socialinės apsaugos sistemas, kad būtų užtikrinta visapusiška ir veiksminga darbuotojų ir pensininkų socialinė apsauga ir užkirstas kelias skurdui;

13. ragina Komisiją ir valstybes nares atsižvelgti į vadinamuosius nematomus skurdo reiškinius, kovoti su skurstančių žmonių stigmatizacija ir su tuo, kad nesinaudojama esamomis socialinėmis išmokomis, taip pat atsižvelgti į tai, kad vyresnio amžiaus žmonės, asmenys su negalia, šeimos, kurias sudaro tik vienas iš tėvų ir jo vaikai, etninės mažumos ar migrantai yra grupės, kurios yra labiau pažeidžiamos skurdo ir socialinės atskirties požiūriu;

14. rekomenduoja valstybėms narėms didinti paramą šeimoms ir pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims teikiant psichikos sveikatos socialines paslaugas ir psichosocialinę paramą;

Kova su skurdu stiprinant demokratinį politinį dalyvavimą

15. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti tinkamus, veiksmingus ir skaidrius mechanizmus, kad skurstantys asmenys galėtų dalyvauti priimant politinius sprendimus ir įgyvendinant bei vertinant jiems skirtą politiką įvairiais sprendimų priėmimo lygmenimis;

16. rekomenduoja rengti kasmetinę konferenciją siekiant įvertinti, kaip įgyvendinama strategija, ir suburti platų ir įvairų dalyvių ratą, į kurį būti įtraukti skurstantys asmenys;

17. mano, kad Komisija turėtų stiprinti įvairių kovoje su skurdu ir jo prevencijoje dalyvaujančių socialinių organizacijų rėmimo priemones;

Tinkamas institucinis koordinavimas ir pakankami biudžeto ištekliai

18. mano, kad strategijos sėkmė taip pat priklausys nuo tinkamo įvairių sprendimų priėmimo ir intervencijos lygmenų koordinavimo;

19. mano, kad turėtų būti tinkamai ir laikantis subsidiarumo principo apibrėžta su skurdo panaikinimo tikslo įgyvendinimu susijusi ES, valstybių narių ir regionų lygmens atsakomybė;

20. ragina Komisiją į strategiją įtraukti horizontalųjį principą, pagal kurį būtų atsižvelgiama į sektorių politikos poveikį skurdui, įskaitant įpareigojimą atlikti privalomą *ex ante* poveikio vertinimą;

21. rekomenduoja nustatyti, kad Europos Komisijos lygmeniu būtų paskirtas už strategiją atsakingas asmuo ir kad kiekviena valstybė narė paskirtų nacionalinį koordinatorių ir parengtų nacionalinį veiksmų planą, į strategijos įgyvendinimą įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijas ir organizacijas, dalyvaujančias kovoje su skurdu ir jo prevencijoje;

22. ragina sustiprinti kitą daugiametę finansinę programą (DFP) ir geriau panaudoti ESF+, ERPF, EPLSAF ir PMIF lėšas, kad būtų sustiprinta politika, kuria prisidedama prie skurdo panaikinimo;

23. pakartoja, kad būtina skubiai padidinti vaiko garantijų sistemos finansavimą, tam skiriant specialų ne mažiau kaip 20 mlrd. EUR biudžetą; ragina įtraukti šį specialų biudžetą į kitą DFP kaip ESF+ dalį.

AIŠKINAMOJI DALIS

Pasiūlyme dėl pranešimo skurdas laikomas žmogaus ir tautų teisių pažeidimu ir manoma, kad šios politinės, ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės turi būti visapusiškai gerbiamos, nes yra universalios, nedalomos, viena nuo kitos priklausomos ir tarpusavyje susijusios, ir kad jos turėtų būti kovos su skurdu politikos pagrindas.

Skurdas ir socialinė atskirtis yra nelygaus turto pasiskirstymo atspindys tiek pajamų, tiek nuosavybės požiūriu.

Atsižvelgiant į tai, kad skurdo veiksniai yra daugialypiai ir jis pasireiškia įvairiais aspektais, reikalinga politika, kuria būtų siekiama socialinės sanglaudos ir stengiamasi neleisti didėti nelygybei. Siekiant veiksmingai kovoti su skurdu, reikia laikytis integruoto požiūrio, pagal kurį būtų siekiama visapusiškai šalinti esmines skurdo priežastis, taikant politiką, pagal kurią skurdas nebūtų skaidomas į dalis ar segmentus arba suvokiamas kaip natūralus ar neišvengiamas socialinis reiškinys.

2024 m. skurdas ar socialinė atskirtis ES grėsė 93,3 mln. (21 proc. gyventojų) asmenų. Moterims skurdo ar socialinės atskirties grėsmė buvo didesnė nei vyrams (21,9 proc., palyginti su 20,0 proc. vyrų). ES lygmeniu skurdo ar socialinės atskirties rizikos lygiui didelę įtaką darė užimtumo statusas, rizikos lygis įvairavo nuo 10,9 proc. samdomų darbuotojų atveju iki 66,6 proc. bedarbių atveju. 2024 m. skurdas ar atskirtis grėsė 21,9 proc. ES gyventojų, kurie gyveno namų ūkiuose, turinčiuose išlaikomų vaikų.

Pastaraisiais metais ES pablogėjo padėtis kai kuriose srityse: vaikų, kuriems gresia skurdas, lygio rodikliai, t. y. vaikų skurdas, padidėjo nuo 23,6 proc. 2019 m. iki 24,2 proc. 2024 m., o socialinės apsaugos veiksmingumas mažinant skurdą 2021–2024 m. sumažėjo nuo 37,1 proc. iki 34,4 proc.

2021 m. priimtame Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane nustatytas ribotas tikslas iki 2030 m. 15 mln. sumažinti skurstančių žmonių, įskaitant 5 mln. vaikų, skaičių. Kalbant vien apie šį tikslą, tai reikštų, kad tuo metu apie 78 mln. žmonių, įskaitant 15 mln. vaikų ES, vis dar grėstų skurdas ir socialinė atskirtis.

Todėl, pranešėjo nuomone, labai svarbu, kad valstybių narių ir Europos Sąjungos lygmeniu skurdo panaikinimas būtų nustatytas kaip politinis socialinės pažangos tikslas, nesvarbu, ar tai būtų Europos Sąjungos kovos su skurdu strategija ir jos nacionaliniai veiksmų planai, ar persvarstytas Europos socialinių teisių ramstis.

Taip pat manoma, kad į šį tikslą reikėtų visapusiškai atsižvelgti visose sektorių politikos srityse. Reikia atsižvelgti į konkretų poveikį, kurį sektoriuose priimti sprendimai gali turėti skurdui, ir į poreikį juos suderinti. Todėl manoma, kad svarbu nustatyti įpareigojimą atlikti sektorių politikos poveikio skurdui *ex ante* analizę.

Statistiniai duomenys patvirtina, kad galimybės įsidarbinti, teisingas darbo užmokestis ir socialiniai pervedimai daro didelį poveikį skurdo rizikos mažinimui.

Tačiau jie taip pat atskleidžia skaudžią dėl mažo darbo užmokesčio, mažų garantijų darbo, darbo su pertrūkiais arba darbo ne visą darbo laiką skurstančių darbuotojų realybę.

Be to, iš jų matyti, kad dėl diskriminacijos ir nelygybės moterų skurdo lygis yra didesnis nei vyrų, pavyzdžiui, dėl didesnių sunkumų įsidarbinti, darbo užmokesčio skirtumų, mažesnio darbo intensyvumo, paprastai trumpesnės profesinės karjeros, pensijų ir socialinių išmokų vertės skirtumų, nevienodo priežiūros ir namų ruošos darbų pasiskirstymo ir sunkumų gauti tam tikras sveikatos priežiūros paslaugas.

Pranešėjas mano esant būtina, kad strategija padėtų Komisijai ir valstybėms narėms užtikrinti, kad visiško užimtumo tikslas taptų ekonominės ir socialinės politikos orientyru.

Atsižvelgiant į tai, turėtų būti skatinama ir remiama politika, kuria siekiama gerinti užimtumo kokybę ir darbo sąlygas, taip pat turėtų būti apsvarstyta galimybė sukurti kovos su skurdu priemonę visuotinai įgyvendinant teisę į darbą ir visiško užimtumo tikslą, ir, reaguojant į Tarybos rekomendaciją dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi socialinė įtrauktis ir integracija į darbo rinką ir prisidedama prie skurdo panaikinimo, turėtų būti pateikta atitinkama iniciatyva.

Siekdamos užtikrinti visapusišką ir veiksmingą darbuotojų socialinę apsaugą ir užkirsti kelią skurdui, valstybės narės turėtų stiprinti viešąsias, visuotines ir solidarumu grindžiamas socialinės apsaugos sistemas.

Ir Komisija, ir valstybės narės turėtų priimti veiksmingas priemones, skirtas vienodo užmokesčio už vienodą darbą principui įgyvendinti, ir kovoti su nelygybe ir diskriminacija darbe, ypač moterų;

Valstybės narės turėtų skirti ypatingą dėmesį visuotinės prieigos prie motinų, naujagimių ir pediatrinių sveikatos priežiūros paslaugų užtikrinimui ir plėtoti politiką, kuria būtų stiprinamos motinystės, tėvystės ir tėvų teisės, skatinant darbo ir šeimos gyvenimo derinimą, sudarant palankesnes sąlygas moterims grįžti į darbą po nėštumo ir motinystės atostogų ir užtikrinant tinkamas sąlygas maitinimui krūtimi darbo vietoje.

Taip pat turi būti atsižvelgta į tai, kad vyresnio amžiaus žmonės, asmenys su negalia, šeimos, kurias sudaro tik vienas iš tėvų ir jo vaikai, etninės mažumos ar migrantai yra grupės, labiau pažeidžiamos skurdo ir socialinės atskirties požiūriu, o asmenų grupėje, kuriai gresia skurdas, yra pernelyg daug migrantų vaikų, todėl taikant kovos su skurdu ir jo prevencijos priemones reikia atsižvelgti į specifinę jų padėtį.

Vaikų skurdas atsiranda dėl šeimų skurdo, o dėl to, kad nėra visapusiško atsako, skurdas išlieka visą gyvenimą (pirmiausia vaikystėje, vėliau darbe ir galiausiai pensijoje) ir didėja tikimybė, kad skurdas bus perduodamas iš kartos į kartą.

2021 m. birželio 14 d. Taryba, siekdama užtikrinti, kad nepasiturintys vaikai galėtų naudotis pagrindinėmis paslaugomis, pavyzdžiui, nemokamomis ankstyvosios vaikystės priežiūros ir ikimokyklinio ugdymo paslaugomis, nemokamu ugdymu (įskaitant papildomą mokyklinę veiklą ir galimybę gauti bent vieną sveiko maisto porciją kiekvieną mokyklos dieną), nemokama sveikatos priežiūra, sveika mityba ir tinkamu būstu, priėmė Rekomendaciją dėl vaiko garantijų sistemos.

Pranešėjo nuomone, šis svarbus indėlis kovojant su vaikų skurdu ES turi būti papildytas specialiais bent 20 mlrd. EUR biudžeto asignavimais pagal kitą daugiametę finansinę programą, kad būtų pasirūpinta finansiniais ištekliais vaiko garantijų sistemos nacionaliniams

veiksmų planams iš ES biudžeto remti.

Kitas susirūpinimą keliantis klausimas – kova su skurstančių žmonių stigmatizacija ir diskriminacija.

Kovojant su skurdu dažnai susiduriama su kliūtimis – politinėmis koncepcijomis, stigmatizuojančiomis ir diskriminuojančiomis skurde gyvenančius asmenis. Jie klaidingai kaltinami tuo, kad turi privilegijų ir teisių, kurios tariamai nesuteikiamos kitiems piliečiams. Kovai su skurdu skirta konkreti politika ir priemonės dažnai minimos kaip tariamas šios privilegijos, kuria esą naudojasi skurstantys asmenys, įrodymas.

Kitais atvejais skurde gyvenančių žmonių stigmatizaciją lemia patys kovos su skurdu sprendimai. To pavyzdys – dažnas skurstančių žmonių apgyvendinimas socialinių rajonų „getuose“, kuris, net ir teritorijų planavimo ir miestų organizavimo požiūriu, prisideda prie jų socialinės atskirties.

Rengiant ES kovos su skurdu strategiją turėtų būti įtrauktos priemonės, skirtos neleisti stigmatizuoti ir diskriminuoti skurstančių asmenų, ir užtikrinta, kad kovojant su skurdu būtų siekiama jų socialinės integracijos, sprendžiant vadinamųjų nematomų skurdo reiškinių ir nesinaudojimo esamomis socialinėmis išmokomis problemą.

Kova su skurdu turi būti grindžiama politikos, kuria užtikrinamas politinių, ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių nedalomumas ir visuotinumas, skatinimu. Ši politika suteikia struktūrinių sprendimų, kurie daro bendrą poveikį socialinei sanglaudai, padeda kovoti su skurstančių žmonių stigmatizacija ir diskriminacija, taip pat netinkamu požiūriu, pavyzdžiui, skurdo kriminalizavimu. Tokie sprendimai turėtų būti papildyti neatidėliotinomis arba vienkartinėmis paramos priemonėmis, kai to reikia siekiant tinkamai atsižvelgti į pažeidžiamiausių grupių ypatumus.

Šiame kontekste labai svarbu užtikrinti viešąsias investicijas į politiką, kuria užtikrinamos visuotinės, nemokamos ir aukštos kokybės viešosios paslaugos, atsižvelgiant į jų indėlį siekiant nutraukti skurdo ciklą, be kita ko, tokiose srityse kaip švietimas, sveikatos priežiūra, socialinės paslaugos, vanduo ir sanitarija, taip pat visuotinė prieiga prie deramo būsto, energijos, transporto, maitinimo ir kultūrinės bei laisvalaikio veiklos.

Atsižvelgiant į tai, Komisija turi padėti valstybėms narėms skatinti tokią būsto politiką, kuria būtų užtikrinta visuotinė galimybė naudotis šia teise, ir apsvarstyti galimybę taikyti specialias priemones, kuriomis būtų atsižvelgta į benamių padėtį. Komisija privalo parengti planą, kuriuo būtų siekiama patenkinti visų ES šalių piliečių būsto poreikius, be kita ko, nustatyti papildomą specialų ES finansavimą, skirtą viešojo būsto fondų plėtrai ir perkvalifikavimui.

Pranešėjas mano, kad Komisijos psichikos sveikatos strategijoje ir nacionaliniuose veiksmų planuose nepakankamai atsižvelgiama į psichologines problemas, kylančias dėl skurdo ir socialinės atskirties. Todėl rekomenduoja valstybėms narėms imtis konkrečių priemonių šioje srityje.

Vadovaujantis supratimu, kad skurdas yra žmogaus teisių pažeidimas, labai svarbu sukurti mechanizmus, kurie sudarytų sąlygas skurstančių asmenų dalyvavimui nustatant, įgyvendinant ir vertinant jiems skirtą politiką. Nustatant tokius mechanizmus turėtų būti siekiama stiprinti skurstančių žmonių demokratinį dalyvavimą, įgalėjimą ir socialinę

emancipaciją, taip pat pasiekti veiksmingesnius ir teisingesnius šios politikos rezultatus.

Pranešėjas taip pat mano, kad strategijos sėkmė priklausys nuo tinkamo įvairių sprendimų priėmimo ir intervencijos lygmenų koordinavimo, todėl turėtų būti aiškiai ir tinkamai, ir laikantis subsidiarumo principo, apibrėžta ES, valstybių narių ir regionų lygmens atsakomybė siekiant skurdo panaikinimo tikslo.

Pranešėjas rekomenduoja rengti kasmetinę konferenciją siekiant įvertinti, kaip įgyvendinama strategija, ir suburti platų ir įvairų dalyvių ratą, į kurį būti įtraukti skurstantys asmenys.

Atsižvelgiant į teigiamą patirtį, susijusią su vaiko garantijų sistema, rekomenduojama nustatyti, kad Europos Komisijos lygmeniu būtų paskirtas už strategiją atsakingas asmuo ir kad kiekviena valstybė narė paskirtų nacionalinį koordinatorių ir parengtų nacionalinį veiksmų planą, į strategijos įgyvendinimą įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijas ir organizacijas, dalyvaujančias kovoje su skurdu ir jo prevencijoje.

ES kovos su skurdu strategija turi pripažinti ir remti įvairaus pobūdžio socialinių organizacijų, dalyvaujančių kovoje su skurdu ir jo prevencijoje, visų pirma tiesiogiai remiančių skurstančius asmenis, veiksmus.

Kita daugiametė finansinė programa turėtų atlikti svarbų vaidmenį stiprinant politiką ir socialinę paramą, kuriomis padedama naikinti skurdą, gerokai sustiprinant ir geriau panaudojant ESF+, ERPF, EPLSAF ir PMIF.